

Predsjedniku Evropskog saveta
Vladama država članica EU i zemalja Zapadnog Balkana
Predsjedniku Evropske komisije
Predsjednik Evropskog parlamenta

Vaše Ekselencije,

Mi, dolepotpisane organizacije civilnog društva sa Zapadnog Balkana, čvrsto verujemo da je došlo vreme da se otvori novo poglavlje u odnosima između Evropske unije i zemalja Zapadnog Balkana. Ministarski sastanak EU-Zapadni Balkan koji će se održati u Sarajevu odlična je prilika da se dodatno podstakne proces pridruživanja zemalja Zapadnog Balkana Evropskoj uniji i da se jasno definiše put ka njihovom punopravnom članstvu u EU.

Tokom protekle decenije sve zemlje Zapadnog Balkana značajno su napredovale u svojim reformskim programima i ostvarile vidan napredak u ostvarivanju prioriteta uspostavljenih Solunskom agendom i evropskim partnerstvima. Posvećenost Evropske unije evropskoj budućnosti ovog regiona doprinela je uspešnom uspostavljanju regionalne saradnje, demokratizaciji i razvoju svake od zemalja, kao i jačanju stabilnosti u regionu Zapadnog Balkana

Vlade u regionu pokazuju da mogu da ostvare rezultate u situaciji kad su uslovi jasno defnisani, transparentni i merljivi, kao što je bio slučaj sa liberalizacijom viznog režima.

Međutim, Deklaracija iz Zagreba i Solunska agenda nisu dovoljan okvir za dalju konsolidaciju demokratije u zemljama Zapadnog Balkana, niti na adekvatan način garantuju dalje sprovođenje neophodnih reformi, unapređenje regionalne saradnje i očuvanje teško stečenog napretka u pogledu mira i stabilnosti.

Ministarski sastanak u Sarajevu je jedinstvena prilika da se ponovo oživi ovaj usporeni proces i to tako što će se preduzeti sledeće:

1. **Naglasiti značaj očuvanja stabilnosti u regionu** i potrebu osnaživanja perspektiva za njegov dalji demokratski razvoj i ekonomski oporavak; potvrditi rešenost zemalja EU i Zapadnog Balkana da zajedno rade na ubrzavanju procesa pristupanja regiona EU; i osuditi bilo kakva dalja fragmentacija i podele po etničkim linijama.

2. **Ohrabriti zemlje u regionu da se usresrede na sledeće ciljeve:**

- dobijanje statusa kandidata za sve zemlje do kraja 2011. godine i
- otvaranje pristupnih pregovora, prvo sa Makedonijom do kraja 2010, a posle toga sa onim zemljama koje su najdalje odmakle u procesima reformi i pripremama za pristupanje EU, najkasnije do početka 2012. godine.

Evropska unija bi trebalo da **definiše jasne, transparentne i merljive pokazatelje napretka**, koji bi imali dvostruku namenu:

- da organizacijama civilnog društva omoguće da prate napredak koji njihova zemlja ostvaruje i svoje vlade drže odgovornim, i
- da Evropskoj uniji i organizacijama civilnog društva omoguće da vrše skrupulozan monitoring svake od zemalja, čime će se stvoriti pretpostavke da svaka od vlada zaista bude odgovorna za svoje napredovanje.

3. **Naglasiti da "zemlje bilateralna pitanja treba da rešavaju međusobno na način koji ne bi trebalo da usporava proces pristupanja"**, kako je to navedeno u dokumentu Evropske komisije "Strategija

proširenja i ključni izazovi za period 2009-2010". Zemlje bi pre pristupanja Evropskoj uniji trebalo da preuzmu jasnu obavezu u tom smislu.

4. **Dati novi podsticaj okončanju procesa liberalizacije viznog režima** za sve građane Zapadnog Balkana, uključujući Kosovo, te podstaći vlade u regionu da omoguće putovanja bez viza unutar prostora Zapadnog Balkana kako bi se unapredile uzajamna komunikacija i saradnja.

5. **Iskazati spremnost** i Evropske unije i zemalja Zapadnog Balkana da se **uspostavi i održava redovan dijalog sa organizacijama civilnog društva** uključenim u procese evropeizacije svojih zemalja i u monitoring procesa njihovog pristupanja EU.

Oživljena i sasvim jasna politika Evropske unije u pogledu pristupanja EU biće za zemlje Zapadnog Balkana od velike koristi. Isto tako, u kontekstu trenutne ekonomske nestabilnosti i obaveza da se izvrše interne reforme institucija EU i država članica u skladu sa Lisabonskim ugovorom stabilnii i predani partneri u procesu proširenja će biti od koristi za EU. Mi tražimo da podrška i pomoć za zemlje Zapadnog Balkana u pripremama za članstvo u EU postane vodeći prioritet Evropske unije, jer je to sastavni deo stabilne, prosperitetne i kooperativne budućnosti regiona Zapadnog Balkana i interes EU.

Dostavljeno:

- Podpredsednici Evropske komisije i Visokoj predstavnici Unije za spoljnu politiku i bezbednost
- Komesaru za proširenje i evropsku susedsku politiku

Sarajevo, 1. jun 2010.